

Gustaf i 7:a

+

Wilhelm B. ten Pöken

1858-1863

Jarnar den 24 i Nov. 1858.

Var: 2. 13-14. Dürnberg

Minialskade Pappa!

Vi äro nu i Jarnar hos M. George Hine. Den 19 Novemb.
sistlidne fredag, lemnade vi Bordeaux; jag hade väl ännu
fröskänningar och var klen till krafterna, men vi ansågo det som
bäst, att så snart som möjligt komma i någon familj, för att
genom ordentlig föda och närmare omvårdnad lättare åter
få min heldd. M. George hade ej lyckats finna någon pla
s för oss i någon familj, men uppstog oss sjelf gästvänligt och
vänkskapligt i sitt eget hus. Som fröskänningarne fortforo
även här, har jag tagit in china salt, och befinner mig nu
aldeles bra, mina forra krafter hafo rik i det närmaste
återkommit. Jag är här väl omvårdad af den aktnings
värda familjen. M. George har här 2re bröder, även gifta,
och hvilka brukat turvis hafo sina släktingar hos
sig om aftnarna, i hvilka afton samgåm vi även detta.
Om måndag amna vi resa till Paris och skola
forsöka få plats i något hus, der det ej är för dyrt, ehuru
vi dagars vistelse här

det är omöjligt, att lifa i Paris för så billigt pris
som i Schweiz. Jag hoppas, att, om jag får ha hustru
och finner en familj, der jag kan få hufvud att tala,
vintermånaderna skola vara tillräckliga för mig, för att
någonsnär obehindradt kunna uttrycka mig på franska.

Paris. D. 1 Decemb. Så långt hade Wilhelm skrifvit, redan innan vi lemnade Jarnae,
men emedan vi hörde, att Herr G. Hine hade skrifvit till Annie, ansågo vi,
att vi kunde dröja med spändandet af vårt brev. Vi kommo hit för
i går morse. Wilhelm fortfar att vara frisk; han har på G. Hines an-
visning fått sig plats i en "pension alimentaire" i ena endan af staden
och är mycket nöjd med den. Jag har äfven fått plats i en famille eller
pension och har det mycket bra. Min bostad är i den lörda stadsdelen,
långt aflägsen från Wilhelms, men omnibusar gå stundligen häremlä
och förkorta afståndet. När vi uttogs för 800 fr. af Romare i Marseille
delade vi det så, att Wilhelm fick 450 fr. och jag 350 fr. Nu är min
kassa 570 fr. och Wilhelms 580, tror jag. Wilhelm betalar här 160 fr.
per månad för mat och rum, utom lys och vid; och jag äfven samma
pris. Detta är visserligen bra dyrt, men jag hoppas ^{äfven} att kunna draga så
mycket mera nytta af min vistelse ^{här}. Det är dock en stor skillnad emellan
att uppehålla sig i en stad, som Paris, eller armerstaden, hvar det än må
vara. I alla grenar finnes här en rikedom på tillgångar och
tillfällen, att man ej i början blir förbryllad.

Fortsättning vilja vi skrifva, när vi kommit litet i ordning här.
Vårt förra brev var från Bordeaux af d. 17 Nov. tror jag; och förmoda vi
att brev från hemmet kommit till Jarnae nu, ehuru vi ännu ej hemmet
få ätt.

Som jag ej har ett bestämt mål med min vistelse här, såsom
Gustaf, utom att lära mig franska, kan jag ej hoppas kunna dra
samma nytta af min vistelse här som han, men jag skall dock
än genom afhörande af de utmärkta kostnaderna
här i alla vetenskaper hållas, göra min vistelse

— Thorstagen d. 2 December. —

Wilhelms adresse är: Paris, Batignollet. Mesdames Costet, Batignolles, Grande
Rue N° 4. —

Min är: Mme Valoury. Paris, rue de Fleurus N° 1. — De äro lika goda båda
två. — Efter middagen eller gwallen, om man så vill, ty middagen ätes kl. 6
på afton, ammar jag fara till Wilhelm för att låta honom läsa brevet
och göra ytterligare tillägg, om han så önskar.

Vi ha nu en tid bortåt haft litet regn dussk hvarje dag, dock utan
kyla. Som jag ej hade någon penna i går afse, då
Gustaf gjorde mig ett besök, kunde han ej afsluta sina rader,
och skrifa sin namn, jag vill därför med några ord fylla,
det tomrum, han lemnat. Jag har nu under 14 dagar varit
fri från frässan, såsom Gustaf redan nämnt. Jag är mycket
nöjd med min bostad, som är belägen i en af de sundare delar
närby staden. Priset är väl något dyrt, men för att vara i
Paris kan man ej säga någonting om det. Veden ligger här
vara mycket dyr, men som vädret ännu är ganska blött,
har jag hittills ej haft behof af någon eldning. Min afståndena
här äro betydliga; jag fruktar för vägens längd att göra
någon förtärla till Gustaf, som bor i centern af staden, vid
Palais de Luxembourg, och med Omnibus (som dock ej koster
mer än 5½ skilling (takplatsen) drar det nära en timma, till
följe af det myckna ur- och vthgandet. dock träffas vi ofta.
Jag hoppas träffa honom i går hos tvänne Signids små-
af hvilka den ena system, Elisabeth Rine, hos Annies föräldrar en
gång sett Robert. De fortsätta i morgon sin resa från Yarnae
till London liika med tvänne andra engelska damer vilkas be-
sök är gjort i Yarnae. Paris är dock en präktig stad, ehuru vi
stängt smutiga och flera dagar efter.

Men mycket
helt nytt
till utlämna
och alla systemen
förhållanden
och alla systemen
förhållanden

Handwritten text at the top of the page, including the word "Paris" and other illegible script.

Main body of handwritten text, appearing to be a letter or document, with several circular postmarks and a large, dark ink blot.

Bottom section of handwritten text, continuing the document or letter.

Vertical handwritten text along the right margin, possibly a list or index.

Paris d. 4 Jan. 1859.

Min älskade Pappa!

Vi hafva nu att tacka för
hennes bref, från Robert och Pappa.
Särskildt känna vi oss tacksamma
för den cassa-tillökning, Pappa
gifvit oss. Min porte-monnaie innehåller
vid årets slut 330 fr. Vi
hafva ännu ej skrifvit till Solch,
men ännu göra det andra dagen,
vi begära då den summa, Pappa
tillatit oss uttaga: 500 fr., för att
det kan sinsemellan dela. Som jag
nedan i förra brefvet vidtrod, an-
nar jag om några dagar hyra
mig ett rum nära Sorbonne
föreläsningarne hållas. Gvita

volitioner kunnat sga rum här då dock folket
i allmänhet tyckts vara så ordentligt och
alltid visar sig så förkommande, men
här har man ett lifvande element på
huru bekvämlighet och bildning och
liga att omkärpa. Hjertat hvar
denna yta de vildaste passioner kunna
dölja sig. Säkert och hyer denna stad
mycket elände och det ej visar sig up-
penbaret för den som ej söker upp det.

Elum vi leva i en stad, som utgör
brännpunkten för den politiska världen,
veta vi mindre här hvad, som der
föregår, än hemma. Den familj,
hos hvilken jag bor befattas sig ej
mycket med den, det är därför högst
sällan jag ser några tidningar, emedan
jag ej för den vill göra några utgifter,
som jag antar mig kunna undvika.

Vägen hjertligt välkomna till Paris August
och Emil! Vilken I taga in, der vi bo, nära
centrum af staden, kunnat I säkert försum-
der eller i Hotel du Midi bledid. Här adress
är: Rue des Mathurins St. Jacques
N° 4. Med hjertliga hälsningar till
och alla syskonen.
Pappas Wilhelm?

redan tagit sig ut i samma hus, så
att om några dagar äro vi kanske
åter tillsammans, jag hoppas till
inbördes trufnad. Min första månad
i Paris har varit dyr, men utom det
ad pensions-priset har² är 30 à 40 fr.
dyrare, än hvad det hadanefter kom.
mer att kosta mig, har man² är
det så många små saker, som äro
nödvändiga att köpa för att skydda
sig mot vintern och afven kan
man ej undvara att lägga sig
till några böcker för sina studier.
Vår bostad är belägen nära intill
Boulevard de Sebastopol, en bred gata,
som Napoleon låtit uppföra genom
att undanröjda hela huslängder.
För att oftare hafva tillfälle att
tala francka, annar jag tillbringa
vissa aftnar i f. d. Gustafs Pension.

Mina bekantskaper här äro få, till
pensions-priset inberäknas icke lys, wed & twist, som betalas
skildt.

det närmaste inskränkta till några frunt.
Pari. Almoner har hvarje lördags afton mottagning,
der är det vanligtvis bruket infinn. of.
På dessa sista dagar har här varit
en stor rörelse på gatorna, (hvilket för
öfrigt alltid är färdigt) vid ständigt utdelas
nämmligen skänker, såsom hos oss vid
julen. Skillnaden mellan lördag och
hvardag är här föga märkbar. Försum-
mande af söndagens yttre helgd är en
osvikligt kännetecken, att materialismen
tagit öfverhanden och att religionens intressen
sär tygats. Men Paris vittnar sig dock i
vissa afseenden annorlunda än som jag
föreställt mig den. Utmärket ordning rå-
der på gatorna, oaktadt den ofantliga
människomassa, som här är sammantäckt,
för det till ovanligheterna att se något
som skulle antyda ett annat förhål-
lande. Afseendet af polisbevakningen, i hvilka
man tycker sig se sina vänner emellan
man alltid med trygghet kan vand-
ra sig till dem. Man tycker det vara
betydligt hvar så våldsam

Geneve Måndagen d. 30 Aug

har jag tänkt vara bäst tåta Gustaf
först fara ensam till Marseille. Senare kan
sig väl der och anser det för mig då
lämpligare att komma dit, så gör jag det,
i motsatt fall gör jag, som Gustaf redan
nämnt, ehuru det väl kunde handa, att
jag vitteraffar i Paris för honom, i hvilket
fall som helst, skola vi dock alltid hålla
reda på hvarandra. Jag inser fullt, att vistelse
det i en större stad vore något i många
afseenden är nyttigare än att uppehålla sig
i en småstad. Jag skall också därför såsom
jag redan nämnt när jag bli mågligare
franska språket och antingen till Marseille
eller till Paris och kanske med uppe-
hål i Basel och Strassburg. I detta
erhållet några bekantkaper. ^{Jag skulle också vilja} genom vilka
men var övertygad att jag om möjligt
ej skall lämna Frankrike förr än
jag nägot när är hemma i språket; jag
känner för mycket behof och nödvändig-
heten af att lära något ordentligt, för att
på något sätt kunna tjäna och vara
nyttig. Denna pligtkänsla låter ej en
tanke på hemresa uppsticka.

Farväl för denna gång!

Pappa tackarne och tillgifne

Wihelma

Néuchâtel den 1 September 1858.

Älskade Pappa!

Jag har erhållit ett brev från Gustaf
men till Pappa, men som det till stor del
rörde mig och jag sedan så sågs hvarandra
andrat tankar, ansåg jag mig ej böra skriva
det under denna form utan har därför
skrifvit om det, såsom han själv bedt mig
göra, ifall jag hade något att anmärka om
det, dock naturligtvis bibehållande allt som
ej rör mig.

Älskade Pappa! I förmiddags emottog

jag 2de brev från Robert, ett till Wihelma
och ett till mig jemte Karlkomma under
tills från hemmet. Pappa har i ett
brev nämnt om, att vi böra besöka Paris
innan vi lämna contineten. Detta har
vår afstigt, helst som de senaste
gärne hafva till England gå genom
Paris. Jag har tänkt drofva en månad
deromkring i Paris. Det är ej
förs emellan att drofva en månad
en månad der ty i form på det
tungen på på hotel, der det ligger
djupa i saken för att han

sin bostad i enskildt hus för billigt pris. Jag
har en bekantskap i Paris, genom hvilken jag
hoppas kunna få anvisning på någon sådan
plats. Om jag dröjer en månad der, kan jag
kunna blifva litet bekant med staden; några dar
gar förstå ej derhela. — Wilhelm har ej ännu
taga den långa omvägen ned till Marseille
och jag instämmer med honom der; enär han inte
har någon särskild lust att besöka denna trakt.
För öfrigt behöfva vi ännu flera månader
för att lära oss franska; och jag vill ej råda
Wilhelm att när han nu funnit en plats der han
finner sig väl, har det billigt språköfning, och
tillika ett hem hos Tante Emma, afsegrifva
den för att antaga något öfver, enär han
tycker hafva ännu svårare än jag att finna
sig skild från de sina. Så länge det är ett
af de förnämsta ändamålen för vår resa,
att lära oss språket, anser jag det bättre
att vi äro åtskilda, så roligt det än
i andra afseenden är att vara tillsammans.
Man sålutar sig icke så mycket i samtal
med främmande personer, när man är
tillsammans, som när man är ensam. För-
ståeligt får Wilhelm förstå ordet när vi äro till-
sammans emedan han kan franska bättre
än jag. Houd kostnaden beträffar this
resa densamma, enär det på jämn-
het i hotellens kostar dubbelt för

enst för en (En rum på hotell med 2 sängar kostar
alltid dubbelt så mycket som att med en). Det egent-
liga hvar på man kan minska af drickspen-
gar, en utgift, hvar på vi för öfrigt just ej äro
många större. Vår mening har varit, att
jag, då tiden närmast sig, låter Wilhelm
äta ungefärliga tiden för mitt inträffande
i Paris i ändamål att vi der må kunna
samma träffa. Som jag ännu dröjer
en månad eller så, kan detta kunna låta
sig göra. Wilhelm har då ännu att
omvägen öfver Basel och Strassburg. Leder,
och skola, vore det vår mening att följis åt
till England. — Min mening har varit
att när oktober månad kommer, och
jag från Pappa får underrättelse att
tiden har vara sin, begifva mig öfver
Lyon till Marseille. — Jag tror
dessa tres tre troder Wilhelm, som väl
kan något att tillägga.
Jemte många belöningar till hvar
och en särskild, som despa talt något
värde förblifver Pappas alltid tillgifne
Gäst.
Som Pappa ser, har jag endast ut-
slutit några rader, men förfrigt låtit ho-
nom själv tala, för att Pappa måtte se
hans tankar. Houd angår mig själv
förståeligt att det

— Hvad politik betræffer, så tycker
en väl, att man här borde veta något af
saken. Så är dock ej förhållandet. De franska
tidningarna äro de torraste, man kan få tag
i de waga ingenting säga; det enda är några
utdrag ur utländska, förnämligast engelska tid-
ningar. De utländska, fransyska bladen slippa
ofta ej in i Frankrike; så har nu till exempel
ingen nummer af de fransyska Schweitzer-
tidningarna varit synlig i Paris under tre
veckors tid, enligt hvad man sagt mig.

Att folket här står under militärisch upp-
sigt marker man snart. I dessa dagar, då
ofantligt mycket folk varit i rörelse under
Carnavals festen, såg man på boulevarderna
ett exempel militär öfver allt under olika former
i alla wiktiga gat hörn, gytter, förspäkt patruller,
polisbetjenter &c. i myckenhet. Också lär i om-
gifningarna af Paris wara ständigt samlat
en styrka af omkring 40 à 50,000 man. —

Många och hjertliga hälsningar till Mamma
och sysskonen från Pappas Gustaf

Paris den 11 Mars 1859.

Min älskade Pappa! Jag har tagit
här vara Pappas uppmärksamhet, och
skall söka att uppfylla så många
som möjligt de fordringar af språk-
kunskap, hwartill vår långa vistelse
i Frankrike sätts i beräkning.

Vid Carnavals festen, hwarem Gustaf
redan nämnt några ord, var jag
på kejserliga borggården ^{tuus} i bland
en stor folkmassa, samlad för att
betrakta det kejserliga festspelet
som stod på en balcon. De togo
hvarandra tillåta prinsen i sina armar
och visade honom för folket, hwarem
folket uppstämde sina kunnarop.

Att några wro besiddade, såsom min
språklärare säger det tillgä för när-
varande i Frankrike, har jag skrivit
att föreställa mig.

Hjertliga hälsningar till Carl, som gladd
öf med ett bref, samt till Mamma och
sysskonen. Pappas Wilhelm

London d. 21 April 1857.

är och framskridit, frammanför
har ofta blifvit ladtat och med
sina, men man måste också er-
känna, att den har många goda
sidor, som kanske många annan
måten saknas.

Familjen, hvar Pappa, Robert
och Annie, och även öfriga
familjen

Den adress är: "35, Weymouth street
(Portland place."
Pappas Wilhelm?

Vi hade en god spåra af omkr. 5 1/2 timmas tid. Måfört
var ganska lugnt, oaktadt vi en eller ett par dagar
föret hade i Paris haft en häftig kall storm. Vi lemnade
Paris en qvart efter midnatten natten mot lördagen
och framkommo hit kl. half sju lördagsaftonen. Inläst
den adress, du hade gifvit oss, Robert, togo vi då in på
hans hotell, der priserna icke woro så ofördrifna. Onsdags-
morgon gingo vi ginst hit; denna adress hade jag fått
student i Paris, bekantskap från sjukhuset. Vi bo
Regents park. — (der tillgifne kvittor)

Utkade Pappa

Idag lördags afton är vi
nu i London. Syster för att stuf-
fa af bestäl har hindrat af-
förr honom under tiden, som vi
duss, som vi färo i Paris ha en solst
uppf en "boarding house", der vi och
sist färo rum, för hvilka vi ala-
jernte maken, 25 sh. i veckan hvar
Stället tycks vara gott
hoppas, att vi skola blifva nöjda
med det. Husets personal, utom
familjen, består af några herrar och
nagra damer (engelska) hvilka vi
dock ej annu mycket känna.
Vi gåro in och höllade i fru

Hong; men hvarken hennes mor
eller hennes syster Jane, voro hemma,
så att vi ännu snart göra en
besök; vi bo mycket långt ifrån
hem.

Fågra dagar förr, än vi
lämnade Paris, erhöll jag en b. f.
från Robert, jag har sedumera
att den Föreläsningen kommer
den b. f. jemte Pappas b. f. till
s. f. jag skickade honom delat.
ansökan till lärover. platsen, och
jag, för min egen del, ej har stora
förhoppningar om att den skall be-
fattas. Skulle ej vara afski-
af mitt afgångsbetyg från skolan
finnas bland mina betyg, så har
rektorn en exemplar i att acke-
diktat kom, för läras till,
skrifvande jag tackar Carl
och Robert för det besvär,

de åtagit sig för min skull.
enligt antrokan liksom orkta mi-
lyget från min franska s. f.;
det är skrifvet med sans, och
några afundeligheter.

Så jag gik till Föreläsningen
jag endast att b. f. till, några hem-
gar, emedan hastan ej annu är
tom: Guitaf har varit 3 1/2 timmar
5 1/2

Skilnaden mellan Paris och
London är stort. Loken man en
stad, glad och vacker, så är Paris
vida att föredraga. Allt som
allt redovakta murar och alla
ständigt vara omgifven af
tunster, kan ej annat än be-
redt hemmande som man
sig vid det.

Skilnaden mellan den
galliska och den franska kulturen

for att forlaga sin Skatlands resa, om det
blir det val, om vi mera besigas under vår ut-
landska resa.

Hos Grefven & Huset aflade vi enit besök. Dit
ledde främl. ha inbjöde oss, ha. att laga sig
Quindia smitt, kallad lunchen, måndagen dupa,
vilket vi naturligtvis också gjorde. Eftersom jag i
allmänhet har mycket fruktan för umgänge med
högare personer, afvår dock allt val. i r. Huset alltså
och oemintade character ingaf en viss trygghet.
Intrifna var mera. Sunda, man föreställer sig högadlig
personer, medvetet förman och Konstnär i r. Huset
vad oss till Pappa framföra (som helningar).

Den vidare resan har vi mest åter
Pappas kredit-brev och de. Tills uttagna d. 31 Maj,
en penningssumma, stor 30 pund, hvarest fruktas om
has en vidsträcktare som inom England för sig ta-
git. på sin lot 18 fr. och jag der. spara 12? hvilka
som jag vill hoppas, skall räcka icke blott för min
infälle här, utan afven till en del för min

10. Juni, en dag, som vi skulle
Kämma i en smidig smida i med de öfriga
Sjunde lande. Detta land
kapitalen i
kommer från
införande

Onsdagen d. 27 Aug.
i Träskö Kåren

Min kära Pappa!

Som jag förmåder
äldre skulle onskas för
något från vår resa, vill
änna för vår framkomst
sända några rader i
gärna hafva här om
förflutit skida och för
fullt; önska hafva

äro ett blott en gång och äro
lätta mycket att vara tack-
drän för med den stora hel-
sa Angelica har.

I dessa dagar i Stockholm
kommande mig i mer än ett
hänseende ett kätt minn.
Glädjande skatt det nu
blifva att snart få
komma upp hit. Björk-
fors och få ställa i ord
mig att sig på sitt
blifvande hem. Tack
för att deltagande i
Idram. Hälsat oss.

Lag bli en färdig, men hoppas
när vi komma hit. Björk-
fors mera att skifva.

Med hjertliga hälsningar
till mamma och systern

Pappas tillgifne son
Wilhelm

Kägen Läder från Angelica
till mamma avslutas.

här är det dock, att en sådan
som i denna försäkras här för höit:
den man kan hafva fullt
förtroende.

En Pappa god och stickan
min hängar, jag skulle också
behöfva 100 (100) da^o är det då:
heltigen bäst att recomen-
dera det bref, hvori de sändas

Med hetsningar till hemmet

Pappas tillgifne son

Wilhelm Bergman

Uppsala d. 21 Febr. 1860

d sistu posten
afvärsande jag till Carl Amies
bref, hvilka jag hoppas kom-
mit tillhanda. Närmaste an-
ledningen till dessa rader är
den, att jag önskade låta Pappas
tra weta, att min kassa är

i det närmaste slut. Underligt
måtte det förefalla, att jag ej
oftare gifver Pappa meddelan-
den från mig, och att det
endast så skett, när något sär-
skilt är inträffat dertill manat
mig; jag måste erkänna att så
varit förhållandet och att jag
därför gjort mig skyldig
till rättvisa förebräelser.

Med en viss fruktan har
jag läst om de många öf-
olyckor, som nu sednast in-
träffat; jag skulle mycket

önska få veta, om någon annan
drabbat något Pappas fartyg.
Genom bref till Ludvig har jag
fått höra, att August är nu hem-
kommen. Hjertlig hälsning till ho-
nom. Gustaf och Annie väntas
väl snart hem; hafva några an-
derrättelser kommit från dem.
Hvad mig själv beträffar, så
finner jag mig ganska väl här
i Hvala. Öfver ensamhet vill
jag ej klaga, huru stilla det
är omkring mig, ty jag har
ej ofta behof af umgänge,

Uppsala d 14 Nov. 1860.

hoppas det bästa. Hvad angår Emil
så har jag varit ämnat skriva
till honom, men uppskjutit - nu
skall jag ej längre dröja.

Med vänliga hälsningar till
Mamma och systrarna

Pappas hälsningar svar

Wilhelm

Maria har åtskilliga gånger
 varit smält och kommit ihåg mig,
och för Pappa därför vara god
och gifva henne en återhälsning

Älskade Pappa

Med tacksamhet har jag 2
dag mottagit Pappas bref. Jag
vänder mig nu åter till Pappa med
några rader för att låta Pappa veta
hur jag har det här.

Hemmet är kallt och kallt skall
det bli på att återse det men
ej därför att jag skall i förtid
lämna min post. Närmast

längtan, att den genom undersideg² fth.
nad ofta afbruta förbindelsen.
med hemmet, ett förhållande, hvar-
till jag ensam bär skulden, skulle
inställas. —

Hvad min vistelse här beträffar,
far, så är det min tanke — skän-
ke man väl g. borde tala om nå-
gra tankar, där allt ännu står
i det vidt. Emellertid är det
min tanke, att, om skifningen
tyckas, så kan om möjligt göra
ifran mig de tentamina, som
ärosta, innan jag reser hem, det
skulle vara roligt att lämna
hela tentamensborden i Uppsala,
så att harkningen blefve mindre

tung för hemresan. Sedan
falli skulle jag komma att
stanna här in i December, kan
ske till och med till midten
af månaden. — Hvad själva
skifningen beträffar, som tvifels-
kommer att försiga om fred
atta dar till, så kan jag i
annat än med en egen känsla
tänka derpå. Det är som om
hela den kända världen, min
world, skulle se på mig i de
afgörande ögonblicken. Emellan
är det bäst att vara bered-
gad på allt händelse, som i allt
annat. — De föregå-
garne under terminen.

Uppsala den 28. 10. 1860.

2

Älskade Pappa!

Med anledning af Pappas sistas
kärlekfulla bref och Pappas deri uttryckta önskan
att med omgående få^o veta, hur vida jag ytterligare
behöfver några penningar, så^o sänder jag nu några
rader för^o att på^o denna gång uttrycka min
tacksamhet för^o Pappas förfrågan och tillika låta
veta, att min lilla väl torde räcka till för^o besträffande

af de utgifter, annu kan kunna återstå. — Utom
från Pappas medförde posten af en bref från Morbror,
hvarpå jag skall svara så snart jag inhemtat alla
de upplysningar, som kunna bidraga att gifva närmare
kännedom om verkliga förhållandet med Axel Stenborg och
hans ekonomiska ställning. — Jag hade i går besök af
H. Toru, särdeles vänlig bad han mig icke glömma
att kalla honom från Sonen. —

Om det för Emil vore en fördel att, i något
afseende, att utbyta det lilla Neuchâtel mot en
filats med mera storartad lifs. utveckling i borgerliga
förhållanden, så tror jag dock, att man bör vara
försigtig att i förtid, minna han ännu blifvit möjlig
språket, uppmanna honom att lemna det säkra

för det osäkra. Har man någon bekantskap på fr.
hand i utlandet och kan man själv snart att göra
några, så är man som en fogel på kaffet. —

Med vänliga hälsningar till hemmet
Pappas tillgifne son Wilhelm.

of Western and South American and
of the Pacific and the Atlantic

[illegible]

Vår Fars kärkomna skrifvelser är det min
skyldighet att afgifva ett svar efter bästa insigt och för-
stånd om saken. Det är verkligen smärtsamt, att ej kunna
afvennstamma i Fars tankar med afseende på
min framtida bana. Känkanda har jag mått, Känkanda
är mina åsikter grundade på ett misstag, så vill jag
att jag vill öppna bogen starkare än den här, och

jag vill ej heller taga i beräkning egen kraft, ty
 är ingen. Jag känner det och är derom innerligt
 förvissad, att så jag hoga mig själv med egot in-
 nersta, Guds rätt, så kan jag ännu bli en människa
 till gagn. Mina många stora inöfningar i lifet
 göra att för mig som för andra medvetandet om
 det hund, som i oss alla ligger fördolt, bli så öfver-
 kelt, det är Guds barmhärtighet, att det ej är alldeles
 förfyllt och förtärligt. —

Att det ej är så lätt att afbjörda alltala
 sin lust för det kusterliga kallet, kommer deraf, att
 man fått en skymt af inbikt hoarom det gäller, hvar-
 genom det ej kan tagas så lätt, som ofta är fallet.
 För att ej bli en onyttigt salt är menligen för-
 takelse af allt jordiskt nödvändigt. Begär om

tilliggad ställning genom goda inkomster, giftermål etc.
 för ^{sa} ej mera bli en något mer, derom är fiendskap
 och hat och förföljelse oundgänglig följd af sanningens
 bekännande, men att, älskade Pappa! är ej detta en dy-
 bar nöd, att få lida för sanningen och i dess tjänst,
 vore det icke ett ämne till glädje, om vi skulle se,
 värdigas ^{med} detsamma! Detta är mina ålag. För naturen
 icke lockande, men för mitt inre hafvande en stark
 dragningskraft. Min önskan är, att få bli en krigs-
 tenker för det kusterliga kallet är för mig ett stort
 och en anmaning dertill, såsom äfven dess ylle, verk-
 samhet närmast tykes mig nödvändig, min inre iständning
 Carls sarsenhet på närmare håll är annan, än sådan
 min betraktelse af förhållandet är på afstånd, men jag
 tror, att Carls sarsenhet kunnat bli en äfven

som i sanning du föga kan intressera. Men
saken är den att jag vill ej hafva något men
med Stenborg att skaffa och måste därför gifva
skäl för mig. Att man på det sättet
snart så att jag snart kan ha svar härför;
huru jag får svar, skall jag betala för honor.

— Är min stil dålig, så vet att mitt talamod
är aldeles uti, på att formu pennan och skulle
jag ej skrifvit med den sådan den var, skulle
intet brev ha blifvit af.

En gång förlåt mig, att jag benämner
med att låta igenom tydligt om detta

W. Holm Bergman

Pro ej, att jag är så sträng som det ser
ut, men sanninen måste hafva sin rätt och
jag får inga 20, för än jag fått göra upp saken.
— Låta honom vara, är visst bäst.

Upps. den 6 Dec. 1849.

Min Pappa

Öfvermodet vill jag endast med
rader tacka Pappa för det sist. brefet, jag genom Gross-
handlaren från Stockholm erhållit och på samma gång
lata Pappa weta, att så litet jag nu kan eller vill
tänka mig min framtida bana med afseende till
så hjälpsamt. Känner jag mig dock att vara i besvärlig
situation, medan jag finner mig hafva lust och förmåga der-
till, kunna vi så undannidja de hinder som längre
fram kunna stänga vägen för den bana, som någon
kunde manna.

Wallerdorff gästai för närvarande hos mig; Kärnt
hade det varit, att få se någon af de värda här, men
dessa kan man ej begära.

Utan utom för denna gång

Pappas tillgifte och tackskrivelse som

Wilhelm

P.S. Jag vill tillägga, att jag anser Stenborg
förvärfvat sin rätt till vidare underhåll här och
att Morbrors gifmildhet bör vara slut. Den största
välsemining man gjorde honom och universitetet, vore
att skicka honom hemifrån. Skulle han afse att
bli och kanske blifva examinerad så, hvilken
nyttja för församlingen af en prest, som ej kan hafva
en riksdaler i handen utan att supa och rumla
upp den? Man lider af att tänka derpå och
hvarken jag eller Morbror vill hafva något mer
att skaffa med honom. Man skulle adraga sig en
stund genom att försjelfa honom till en prest.

ag kan ej nu skrifa till Morbror, emedan bevisen ej
är sådana, att jag skulle kunna beeda dem. Särbror
Björman får muntligt säga hvad han vet. Stenborg
är en kranjlaw och se honom sup, kan man
icke utan att gå, vara med och sup. Hvad
jag vet är, att han förtiden icke kommit förr
än till natten (icke alltid ens) hem, varit sedd i samma
sällskap på dyckes-ställen, går utan den jels, han
ständigt brukar - utan tvifvel, hantvätt den stund
hvad hans städenska tror, ej varit närvarande vid
uppropet af landskapet. Tydligt tecken till skygghet,
begärt och uthållit 5 Rpd af mig till wed - någon
wed har han hvarken behaft eller köpt. Dessu
5 hafva, utan tvifvel gått samma väg, som andra
5 han fått af mig icke ens haft så jag mycket
ontanka att han genom mig ^{begärt} betalt sin städenska
och sin midlögna - så långt sträcker sig ej hans
ontanka utan har han lemnat den åt mig eller
rättare undviker han mig af skygghet. - Utmärkt
mig, Kär Pappa, att jag besvarar Pappa

Wilhelm i Upsa

²
Älskade Mamma och Carl

Genom mycket bedröfvelse smitt vi inga^o i Guds
öfke, denna eländighet ligger alla hères hungrande spår
på hafte. Att känna sig i detta öfvermåttade och så ensamt
att en lätte rik tanke, som äken. arlett och öfvermåttat en det
är omkring en, när lifets betydelse och ens eget armod län-
ket sig på en? Jag är en framtida ut detta land, som
och "mina fäder", kan i sanning tillämpas på oss i vårt
förlätlade lilla världens så snart sanningens anda för
sine fördunigare kändas för själen.

Återkommen till min ensliga bestad, har allt åter in-
trätt i det vanliga spåret. Men som i Stockholm an-
darna mig har för det närvarande riket.

2
Altkudo Soraldia

Efter långt tystnad muckas
jag sanda en helomgitt hemmet.
I går hade jag min första
buktning i skottet. Sedan ha-
tamen jag kan tackna vara tillgods
som kunnat, och en del af de som
sitt till och med har till det
tackas honom kunnat att ha

afom derfor² att du ar den som
vill² och fordrar den langsta be-
redelse-tid. Men lango det do-
gor, innan jag kan tentera i
kyrko-historia, vet jag annu ikke,
dette alltid några veckor.

Beh. nu, farväl! Vänligt
med tilllysnar. Vänligt
i formen af något bättre.

Utsägna har varit att de
samma iakttaga. Det varit att
taga illa upp mit tilltals brev.
Men det har den bästa (men)

veten att det varit mit till-
tänksamhet. Skulle jag blifva, li-
mannt, kunde detta varit som

2
vete kaffas
Eder Wilhelm

2
Du tykt onken kunde jag i
helt nedtygta i gas, och den som
enom mig i dag - Det dock en
alla detta kunnat varit
någonstunda att det. Men vil
man blifva, hvar eller ha en
dettas efter, som några dagar
och som återstätt och annu.

2
Täpa någon underkastelse
någon varit från August och till

Uppsala den 7 Maj 1864.

Småland 24 maj 1861.

Älskade Foräldrar!

Under yngst-dagarna har jag gjort ett besök
hos farbror Lillan. Jag har af honom fått höra bekräftande
Guds ord, och, som trösta hjertligt minsta själ och uppmuntra
den wighets-tränad, som intet fördrökt kan tillfredsställa
sitt wundnings-hert och loande, det skulle sträcka
mig här jag fortvilt min resa delvis till fots delvis a.
Kände till heder. Därför och är jag nu hos farbror,
eller ett besök hos Hågerdals hustru jag tidigt
ofta vara tillbaka i Upsala. Det kan ske g. blifva
kostsam. Jag har g. förr kunnat underätta dem,
men jag g. förr är på vägen till Hågerdals hustru.

1. Tanken har jag hoppas förändras
och mistly kan det i någon mån i kyrkans
i alla fall g. Kunnat göras i denna månad,
medan examinationen i rikshögskolan i Stockholm
går på sin gång. För öfrigt har jag varit på
högskolan i nästa månad och för tillfället
kommer hem.

Har denna resa i intet annat varit
nyttig, så i minnet, der, och jag tycker mig inte
helt som det var, att inte vara någon längre
och helt otydligt åter att gå till en egen
och en egen.

Baron Villars och hans familj med
hustru. Jag längtar att komma till Uppsala och
Stockholm. Jag tror g. min kann bli lång tid
i hemmet. Skicka mig hem jag ber om!

Stundtals i rikshögskolan!

Eden Wilhelm

Tante Elin och Maria till sin sista stund

Skall det blifva af mig,
om jag längre gä² i
min ensamhet? Mina gä²
krafter skola förtäras och
min duglighet så² för denna
verlden som den välkom:
mande skall vara förlorad.
Tänk på² ...! Min vistelse
har är nu mätlös och de:
för tyngande. Det upp:
skjuta de praktiska öfvin:
gane är ej oräntligt, att
lämnas dem skulle därför
ej väcka så² mycket uppmärksamhet.

Ge mig ett skönt svar,
jag behåller det. För jag
lämnar Uppsala, så² öfver
jag, så² snart edert be:
fall kommer mig tillhanda.
Skif svar, om möjligt med
ångbåten, som afgår i mor:
gon!

Eds Helt

2. dag 1

Älskade Föräldrar!

Får jag lämna Uppsalu
och söka fr^o contoret tjena
Pappa och säga lektioner
föreläsning (hufvudsakligen) finnas
ej här! Skifva fructu-
sningar kan jag ej mer; kan
bälunda intet göra. ² Hvar!

Dr. J. Bergman (den)

Stockh.

Älskade Pappa!

Jag får tacka för mycket kärkomna brevet af d. 11 dennes, som omelot ett brev från Emil; det återvändes härmed. Wilhelms Stockholmsresa i förra veckan gjorde det öfverflödigt för mig att skriva.

I dag har jag varit ute på en geologisk excursion i Upsala omgifningar tillika med Docenten Sanktall och några andra; detta endast för nöjes skull. På aftonen har jag 2de gånger uppvaktat Gen. Dir. Huss, 1ste gången såsom medlem af Läkareföreningen, 2de gången såsom tillhörande Norrlands Nation.

Thursday 17 Oct. Jag var i går afse på en sexa, som Läkareföreningen tillställt för sin ingiftännan Prof. Thors, Prof. Blom, samt för de öfriga Professorerna af Medicinska faculteten. Jag ansåg mig öfren böra deltaga deri, men har ej mycket att säga derifrån. De der tillställningarne äro alltid mer eller mindre tråkiga.

Min sysselsättning denna termin är att laborera på Med. laboratoriet. När tentamens ordning har denna höst helt och hållet förändrad, så att man nu börjar med de 5te

...t ... , men ... ej
... så ...

ett brev till Paul inneslutas.

Pappa (p. 107)

Min älskade Pappa!

Innertidigt tackar jag för Pappas och Pals
brev. Jag har här under några dagar varit i
ett mycket oförgeflut tillstånd och kunde därför
ej annat än frukta för en längre vistelse här
under sådana förhållanden; dock genom Guds nåd
har åter en fridens flåkt frött tillstånd till min
själ. Om Gud vill kan man finna oförgeflut; man
behöfver ej lefva så långt. Vackert att höra
honom med sig, att utmärkt för honom, att
han ej oförgeflut var. Jag tycker om att, om mo-
det kan uppehållas, jag bör stanna här till
terminens slut. Helst vill jag till Paul och till
hans gemte tacka för hennes kärleks-
brev. Pappas kärleksfulla och vänliga

Herr J. Bergman Örn

Stockholm

Nasby d. 25 Juni 1862.

Min käre Pappa!

Genast efter ankomsten till Salmis afreste jag till Björkfors utan att boka Rapaanda. Som Pappa visst redan af Mustapanta hört har masken der gjort stor skada å åtskilliga gräslindor, sådela de något åt dig. Eljest står allt väl ord löfande, emmen sedan tingst något regn ej har fallit.

Mälaren har omsatt tapeten i 2de rum på nedre bottens, är nu sysselsatt deruppe, kakelugnsmakaren hafon är just i dag färdig. Till salen der nu torde visst ny kakelugn behöfas, ty den som nu står der kan ej hålla någon värm, eller kanske omsättning af den nu kan vara nog?

Åh vad Iwan angår, så kan den nu ändligen börja lasta, sedan August vid sin hitkomst talar J. S. Carlson att aflenna sina handlagade plan

vilken han först ville hålla, för att få öfver hand
han skulle få för dem. - Någon tjära kan vist
ej ännu fås på en 14 dagar.

Den lilla August är flitig här på conto-
ret och hoppas jag, han skall blifva oss till nytta.

Justitie-kanslern jemte expeditionens sekreterar-
ren Ramström hafva i går, Midsommarsdag, gästet
på Björkfors och tycktes o. R. mycket intresserad
att veta allt. I dag på morgonen afsteg jag
August och jag lemnade samtidigt Björkfors, hafva
gemensamt gjort en tur till Svartåskär och befin-
na oss nu på Näsby, hvarefrån jag i morgon åter-
vandrar till Björkfors. På Svartåskär har redan i
den afbrända byggnadens ställe en annan blifvit
upprätt af veden på Björkfors befinnligt tillhugget
timmer.

Med hjertliga helningar till Mamma och
syskonen Pappas tillgifna som Wilhelm

Mamma Dahlberg bad om din helning.

Commissarien a Skonsten Marias last
atföljer.

P. S. August minner ej skrifva i dag, men ber om
sin hjertliga helning (han telegraferar i stället).
Alla må väl

Rjörkefors d. 26 Juli 1869

Min kära Pappa!

Pappa! Harkomna kaden
från Haparanda har jag för
mottagit. Angående Ekman
skall jag vid tillfälle kom
efter honom; det lär vara
samma man, som byggt
fabrik på Rjörkefors. Alla
befinnas sig väl här; Mamma
som lilla vitsitt på Näsby
afskickas i går.

Släbgeringarna) ha tillit varit
mindre gynnad af tjentlig
väderlek; nästan dagligen
mer eller mindre regn - lycke-
ligtvis ha vi nu fått mera
varme och klarare väderlek,
och slutligen kom i går till
Svartiken och tänkte jag
läsa med honom utskott
brida och på dack
omkring 500 So. Tjän-
Pappas klyfsa om
Wilhelm Br.
Hösten - skolen tycks i all g.

Släbgeringarna) ha tillit varit
mindre gynnad af tjentlig
väderlek; nästan dagligen
mer eller mindre regn - lycke-
ligtvis ha vi nu fått mera
varme och klarare väderlek,
och slutligen kom i går till
Svartiken och tänkte jag
läsa med honom utskott
brida och på dack
omkring 500 So. Tjän-
Pappas klyfsa om
Wilhelm Br.
Hösten - skolen tycks i all g.